

Документ за разглеждане в заседание

B9-0393/2023

2.10.2023

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ

за приключване на разисквания по изявления на Съвета и на Комисията
внесено съгласно член 132, параграф 2 от Правилника за дейността
относно положението в Нагорни Карабах след нападението от страна на
Азербайджан и продължаващите заплахи срещу Армения
(2023/2879(RSP))

Идоя Вилянueva Руис, Стелиос Кулоглу
от името на групата The Left

B9-0393/2023

**Резолюция на Европейския парламент относно положението в Нагорни Карабах след нападението от страна на Азербайджан и продължаващите заплахи срещу Армения
(2023/2879(RSP))**

Европейският парламент,

- като взе предвид своите предходни резолюции относно Армения и Азербайджан,
- като взе предвид Международния пакт за граждански и политически права от 1966 г.,
- като взе предвид Европейската конвенция за правата на човека от 1950 г.,
- като взе предвид Конвенцията на ООН против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отношение или наказание от 1984 г.,
- като взе предвид Третата Женевска конвенция относно третирането на военнопленниците от 1949 г.,
- като взе предвид Четвъртата Женевска конвенция относно закрилата на цивилните лица във време на война от 1949 г.,
- като взе предвид своята резолюция от 16 февруари 2006 г. относно културното наследство в Азербайджан¹,
- като взе предвид съвместното изявление от 9 декември 2021 г. на председателя на делегацията за връзки с Южен Кавказ и на нейните постоянни докладчици за Армения и Азербайджан относно определенията на Международния съд от 7 декември 2021 г. по делата между Армения и Азербайджан,
- като взе предвид докладите на Европейската комисия срещу расизма и нетърпимостта (ЕКРН) на Съвета на Европа,
- като взе предвид изявлението на съпредседателите на групата „Минск“ на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) от 11 ноември 2021 г., в което отново се подчертава значението на защитата на историческите и културните обекти в региона,
- като взе предвид определенията на Международния съд от 7 декември 2021 г.,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 21 юни 2021 г. относно подхода на ЕС към културното наследство в условия на конфликти и кризи,
- като взе предвид Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на световното културно и

¹ ОВ С 290 Е, 29.11.2006 г., стр. 421.

- природно наследство от 16 ноември 1972 г.,
- като взе предвид Декларацията на ЮНЕСКО относно умишленото унищожаване на културно наследство от 17 октомври 2003 г.,
 - като взе предвид Хагската конвенция за защита на културните ценности в случай на въоръжен конфликт от 1954 г., по която Армения и Азербайджан са страни, и протокола към нея, приложим за окупираните територии, и Втория протокол относно засилената защита на културните ценности, които забраняват „всяко изменение или промяна на използването на културни ценности, които са предназначени за укриване или унищожаване на културни, исторически или научни доказателства“,
 - като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека от 10 декември 1948 г.,
 - като взе предвид Международната конвенция за премахване на всички форми на расова дискриминация от 21 декември 1965 г.,
 - като взе предвид член 132, параграф 2 от своя Правилник за дейността,
- А. като има предвид, че конфликтът в Нагорни Карабах е свързан с различни сложни исторически и геополитически обстоятелства; като има предвид, че той имаше и все още има тежки хуманитарни последици за цивилното население, включително разселване, нарушения на правата на човека и хуманитарни кризи; като има предвид, че в него се наблюдава участието на регионални сили, като Турция се намесва и въоръжава Азербайджан;
- Б. като има предвид, че Южен Кавказ има стратегическо разположение на световния енергиен пазар, включително тръбопроводите, свързващи Азербайджан с Турция, които са от решаващо значение за доставките на нефт и природен газ за ЕС; като има предвид, че споразумението за природния газ, подписано между ЕС и Азербайджан, поставя енергийните интереси на ЕС над Армения и мира и сигурността на Нагорни Карабах (Арцах); като има предвид, че стана ясно, че това споразумение относно газа е дало на азербайджанското правителство „картбланш“ да постъпи както намери за добре, знаейки, че енергийната сигурност на ЕС зависи от неговата воля;
- В. като има предвид, че през последните години се наблюдава тревожна ескалация на враждебните действия в региона на Нагорни Карабах, която достигна връхната си точка с голям военен конфликт, избухнал през септември 2020 г.; като има предвид, че конфликтът доведе до значителни загуби на човешки живот, включително жертви сред цивилното население, и мащабно разрушаване на инфраструктурата в Нагорни Карабах, причинявайки огромни страдания на цивилното население;
- Г. като има предвид, че въпреки няколко споразумения за прекратяване на огъня, сключени с посредничеството на международната общност, включително групата „Минск“ на ОССЕ, в хода на конфликта се наблюдават повтарящи се нарушения на тези споразумения, което доведе до допълнителни жертви и нестабилност;

- Д. като има предвид, че продължаващият конфликт принуди хиляди цивилни граждани да напуснат домовете си, което доведе до хуманитарна криза с разселените лица и бежанците, нуждаещи се от спешна помощ и закрила;
- Е. като има предвид, че има тревожни сведения за нарушения на правата на човека, включително твърдения за произволни задържания, изтезания и нападения срещу гражданска инфраструктура, които породиха сериозна загриженост относно отношението към лицата, въввлечени в конфликта;
- Ж. като има предвид, че Лачинският коридор, свързващ Нагорни Карабах (Арцах) с Армения и останалата част от света, е блокиран от 12 декември 2022 г. насам; като има предвид, че коридорът е единственият път за основни стоки и услуги, които са жизненоважни за 120 000 жители на Нагорни Карабах (Арцах); като има предвид, че в резултат на тази блокада, съчетана с въздушната блокада от страна на Азербайджан, Нагорни Карабах на практика е под обсада; като има предвид, че тази блокада представлява нарушение на Женевската конвенция относно закрилата на цивилните лица във време на война и на Споразумението за прекратяване на огъня от 9 ноември 2020 г.;
- З. като има предвид, че положението се утежнява допълнително от периодични прекъсвания на доставките на газ в Нагорни Карабах (Арцах), които оставят домове, болници и училища без отопление; като има предвид, че тези прекъсвания лишават гражданите от правото им на здравеопазване и образование, наред с другото;
- И. като има предвид, че Република Азербайджан започна военна офанзива в Нагорни Карабах на 19 септември 2023 г., която доведе до над 100 000 бежанци, считано от 1 октомври 2023 г.;
- Й. като има предвид, че на 20 септември 2023 г. беше постигнато споразумение за прекратяване на огъня с посредничеството на руското мироопазващо командване в Нагорни Карабах; като има предвид, че оттогава е имало множество нарушения на прекратяването на огъня;
- К. като има предвид, че поради вече деликатното хуманитарно положение в Нагорни Карабах, породено от блокадата на Лачинския коридор, азербайджанската военна офанзива причинява принудителното експулсиране на цяла етническа група от определен район; като има предвид, че в резултат на настоящата ситуация бяха изразени сериозни опасения, тъй като това би могло да представлява стратегия за етническо прочистване;
- Л. като има предвид, че както Азербайджан, така и Армения са обвързани от международното хуманитарно право; като има предвид, че Третата Женевска конвенция защитава военнопленниците от всички форми на изтезания и жестоко отношение; като има предвид, че подобни действия, извършени по време на въоръжен конфликт, представляват военни престъпления; като има предвид, че Четвъртата Женевска конвенция защитава цивилното население в международни въоръжени конфликти и постановява, че незаконното задържане, умишленото убийство и нечовешкото и унижително отношение към лице, което се ползва от защита, представляват военни престъпления;

- М. като има предвид, че като държави – страни по Международния пакт за граждански и политически права и Европейската конвенция за правата на човека, Армения и Азербайджан са задължени да зачитат правото на човека на живот и забраните за изтезания и нечовешко и унижително отношение;
1. решително осъжда военната офанзива, предприета от Азербайджан в региона на Нагорни Карабах, в явно нарушение на Споразумението за прекратяване на огъня от 2020 г., която доведе до въоръжен конфликт и значителна загуба на човешки живот;
 2. осъжда участието на Турция във въоръжаването на Азербайджан и пълната ѝ подкрепа за офанзивите на Азербайджан както през 2020 г., така и през 2023 г.;
 3. призовава прекратяването на огъня в Нагорни Карабах да бъде изцяло поддържано от всички участници, за да се избегне по-нататъшна загуба на човешки живот и разрушаване на инфраструктурата; изразява съжаление относно масовото разселване на населението и призовава за гарантиране на правото на връщане; призовава за защита на културното и религиозното наследство;
 4. настоятелно призовава всички участващи страни да проявяват максимална сдържаност, да намалят напрежението и да се въздържат от всякакви действия, които биха могли да увеличат човешките жертви на конфликта;
 5. изразява загриженост относно задържането на ръководителите на Нагорни Карабах и призовава за зачитане на техните права;
 6. призовава за предоставяне на безпрепятствен хуманитарен достъп до региона;
 7. отново изтъква първостепенното значение на дипломатическите преговори като единствено средство за постигане на мирно, всеобхватно и устойчиво уреждане на конфликта в Нагорни Карабах;
 8. решително насърчава всички страни да се ангажират отново с преговорите под егидата на групата „Минск“ на ОССЕ, с пълноценното участие на всички съответни заинтересовани страни;
 9. осъжда недвусмислено всички умишлени нападения срещу цивилно население или инфраструктура и подчертава върховното значение на защитата на цивилното население в строго съответствие с международното хуманитарно право;
 10. изразява дълбока загриженост във връзка със съобщенията за нарушения на правата на човека и на международното право по време на конфликта и подчертава, че е важно да се гарантира търсене на отговорност за тези нарушения;
 11. призовава международната общност да предостави хуманитарна помощ, включваща храна, подслон, медицински грижи, психосоциална подкрепа и съобразена с нуждите подкрепа за уязвимите групи, на засегнатите от конфликта;
 12. настоятелно призовава ЕС и държавите членки да играят по-активна и ангажирана роля по отношение на конфликта в Нагорни Карабах, включително чрез

дипломатически усилия и подкрепа за хуманитарна помощ, разрешаване на конфликти и възстановяване след конфликти;

13. призовава ЕС и държавите членки да задействат Директивата за процедурите за убежище², за да помогнат на бягащите от войната, като предоставят убежище и закрила на нуждаещите се лица;
14. насърчава ЕС да увеличи значително своето хуманитарно финансиране, за да помогне за посрещане на неотложните нужди на засегнатите от конфликта и да предостави съществена подкрепа на хуманитарните организации, действащи в региона;
15. подчертава факта, че дипломатическите усилия трябва да продължат и са от съществено значение за търсенето на мирно разрешаване на конфликта, като преговорите се водят под егидата на групата „Минск“ на ОССЕ, която представлява ключова платформа за диалог;
16. призовава ЕС и държавите членки да продължат да подкрепят Армения, Азербайджан и Нагорни Карабах в процеса на намиране на мирно и политическо решение на конфликта;
17. изразява съжаление във връзка с факта, че председателят на Комисията Урсула фон дер Лайен е характеризирала Азербайджан като „надежден доставчик на енергия“; призовава Комисията да преразгледа съществуващото си газово споразумение с Азербайджан и да спре действието на споразумението с оглед на последните събития; изисква ЕС и държавите членки допълнително да ускорят прехода от изкопаеми горива към енергия от възобновяеми източници в съответствие с принципа „енергийната ефективност на първо място“;
18. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията, на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на правителствата и парламентите на държавите членки, както и на правителствата на Армения, Азербайджан и Руската федерация.

² Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (ОВ L 180, 29.6.2013 г., стр. 60).